

Władysława Szulakiewicz
ORCID: 0000-0001-8614-2955
Ignatianum University in Cracow

Andrzej Paweł Bieś SJ
ORCID: 0000-0002-2857-8125
Ignatianum University in Cracow

Introduction

The volume of the journal *Studia Paedagogica Ignatiana* presented here is dedicated to pedeutological research, primarily from a historical perspective. The question of the essence and conditions of the teaching profession remains highly relevant. An analysis of the history of pedeutological thought reveals the emergence of numerous viewpoints on the teaching profession over the centuries. This diversity is due to the specific assumptions and expectations adopted by researchers regarding individuals entering the teaching profession and the associated deontology and praxeology of teachers.

Examples showing the multiplicity of views on the nature of a teacher's personality, the teaching profession, and the varied paradigms of educational effectiveness, as well as methodological approaches, can be found in numerous publications (e.g., Bieś 2011, 2015, 2018; Duraj-Nowakowa 1986; Homplewicz 1996; Korczyński 2001; Królikowska 2018, 2019; Madalińska-Michalak 2021; Nowicki 1981; Pitala 1993; Smołański 1990, 1994, 2006; Szulakiewicz 2014, 2017, 2018; Topij-Stempińska 2016, 2018; Wierzbicki 2011). Particularly useful in research on the history of the teaching profession are the findings in the works of Antoni Smołański, an expert in pedeutological issues. Smołański carefully

classifies publications on the subject of teaching into various research trends: normative, empirical, technological, legal and administrative, sociological, political and agitational, corporate, prognostic, comparative, biographical, ethical and moral, and ecclesial (Smolański 2006: 31–39).

In this volume, researchers from various academic centers comment on the theory of the teacher and the teaching profession from a historical perspective. The published texts include both the pedeutological ideas present in the works of the analyzed authors and document the pedeutological postulates found in ego-documents illustrating teaching practice. The studies address issues corresponding to the research trends distinguished by Antoni Smolański: normative, technological, sociological, biographical, ethical and moral. However, the biographical trend dominates in these studies. The essays published here highlight the methodological aspects of pedeutological research, especially the importance of surveys used in the search for the ideal teacher. This research model was popular mainly in the interwar period.

The texts collected in this volume enrich the achievements of Polish pedeutological historiography and demonstrate the timeless relevance of many ideas related to the teaching profession.

Bibliography

- Bieś A.P. (2011). "Kadry nauczycielskie poznańskiego kolegium w XVI–XVIII wieku. Zarys problematyki," [w:] D. Żołądź-Strzelczyk, R. Witkowski (eds.), *Wokół jezuickiej fundacji Uniwersytetu z 1611 roku*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, pp. 207–234.
- Bieś A.P. (2015). "Nauczyciele szkół jezuickich Imperium Rosyjskiego (1773–1820) w źródłach zakonnych," [w:] W. Szulakiewicz (ed.), *Badania biograficzne w pedagogice. Studia źródłowe i bibliograficzne*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, pp. 171–185.
- Bieś A.P. (2018). "The Jesuits as the Body of Teachers and the Body of Students in the Russian Empire 1773–1820," *Przegląd Historyczno-Oświatowy*, vol. 61, no. 3/4, pp. 184–196.
- Duraj-Nowakowa K. (1986). *Gotowość zawodowa nauczycieli*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP.
- Homplewicz J. (1996). *Etyka pedagogiczna*, Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

- Korczyński S. (2001). *Rzeczywisty i postulowany obraz nauczyciela*, Opole: Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji.
- Królikowska A. (2018). "Problematyka pedeutologiczna na łamach *Miesięcznika Katechetycznego i Wychowawczego* (1911–1939)," [w:] I. Michalska, G. Michalski (eds.), *Zachować dla przyszłości. Sprawy szkolnictwa i oświaty w przekazie prasowym XX i pierwszych lat XXI wieku*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, pp. 171–179.
- Królikowska A. (2019). *Kształcenie nauczycieli dla jezuickich szkół średnich w Polsce od XVI do XVIII wieku*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum w Krakowie.
- Madalińska-Michalak J. (2021). *Pedeutologia – prawno-etyczne podstawy zawodu nauczyciela*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
- Nowicki A. (1981). *Nauczyciele*, Lublin: Wydawnictwo Lubelskie.
- Pitala A. (1993). "Pijarskie zakłady kształcenia nauczycieli w dawnej Polsce – profesoria," [w:] I. Stasiewicz-Jasiukowa (ed.), *Wkład pijarów do nauki i kultury w Polsce XVII–XIX w.*, Warszawa–Kraków: Zakład Historii Nauk Społecznych Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, Wydawnictwo Zakonu Polskiej Prowincji Pijarów, pp. 391–408.
- Smolański A. (1990). *Uposażenie nauczycieli w Polsce. Zarys historyczny do 1939 r.*, Opole: Wyższa Szkoła Pedagogiczna.
- Smolański A. (1994). *Stosunki służbowe i warunki pracy nauczycieli w Polsce do 1939 r.*, Opole: Wyższa Szkoła Pedagogiczna.
- Smolański A. (2006). *Pedeutologia historyczna*, Wrocław: MarMar Kaczorowski.
- Szulakiewicz W. (2014). *O uczących i uczonych. Szkice z pedeutologii historycznej*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Szulakiewicz W. (2017). *Nauczyciele i ich edukacja. W kręgu idei łwowskiej pedeutologii*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Szulakiewicz W. (ed.) (2018). *Nauczyciele. Zastężeni – niedocenieni – zapamiętani*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Topij-Stempińska B. (2016). "W poszukiwaniu nauczyciela doskonałego. Biografie pedagogiczne nauczycieli XX wieku," [w:] E. Magiera, J. Król (eds.), *Z badań nad tradycją polskiej pedagogiki. Księga jubileuszowa dedykowana profesor Danucie Kozmian*, Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Wydziału Humanistycznego US Minerwa, pp. 639–648.
- Topij-Stempińska B. (2018). "Nauczyciele szkoły jezuickiej w Chyrowie w literaturze pamiętnikarskiej," *Biuletyn Historii Wychowania*, no. 38, pp. 67–78.
- Wierzbicki M. (2011). *Nauczyciel w szkole salezjańskiej*, Warszawa: Wydawnictwo Salezjańskie.

ADDRESSES FOR CORRESPONDENCE:

Władysława Szulakiewicz
Ignatianum University in Cracow
Institute of Educational Sciences
e-mail: wladyslawa.szulakiewicz@ignatianum.edu.pl

Andrzej Paweł Bieś SJ
Ignatianum University in Cracow
Institute of Educational Sciences
e-mail: andrzej.bies@ignatianum.edu.pl